

STATISTIČKI PODACI O
REGISTRIRANIM KRIVOTVORENIM NOVČANICAMA
KUNA I STRANIH VALUTA

◀ 1. srpnja – 31. prosinca 2013. ▶

Krivotvorene novčanice kuna

Od srpnja do prosinca 2013. iz optjecaja je ukupno izdvojeno 160 komada krivotvorenih novčanica kuna što je porast od 3,2% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica kuna registriranih u istom razdoblju 2012. godine te pad od 54,9% u odnosu na prvu polovinu 2013. godine.

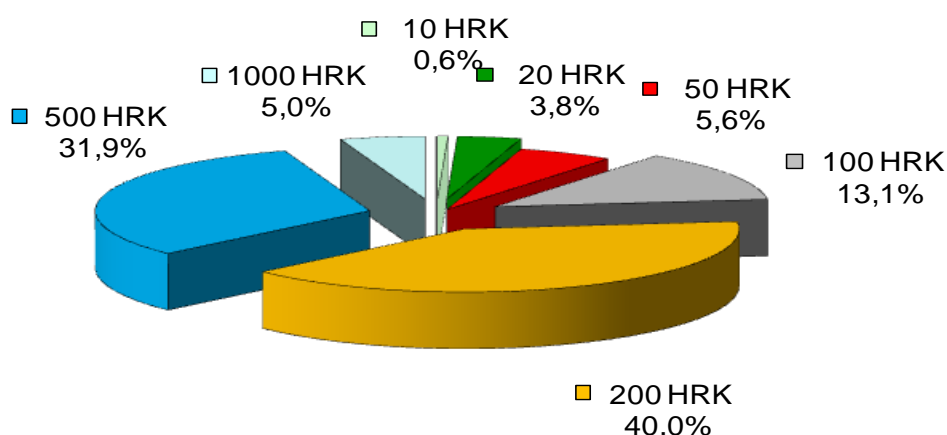
Uzevši u obzir da su prosječno u drugom polugodištu 2013. u optjecaju bila 172,0 milijuna komada novčanica kuna, može se ustvrditi da je na 1 milijun komada originalnih novčanica u optjecaju tijekom navedenog razdoblja evidentiran prosječno 1 komad krivotvorene novčanice kuna.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja u razdoblju od 2010. do 2013. godine predočeno je u Tablici 1.

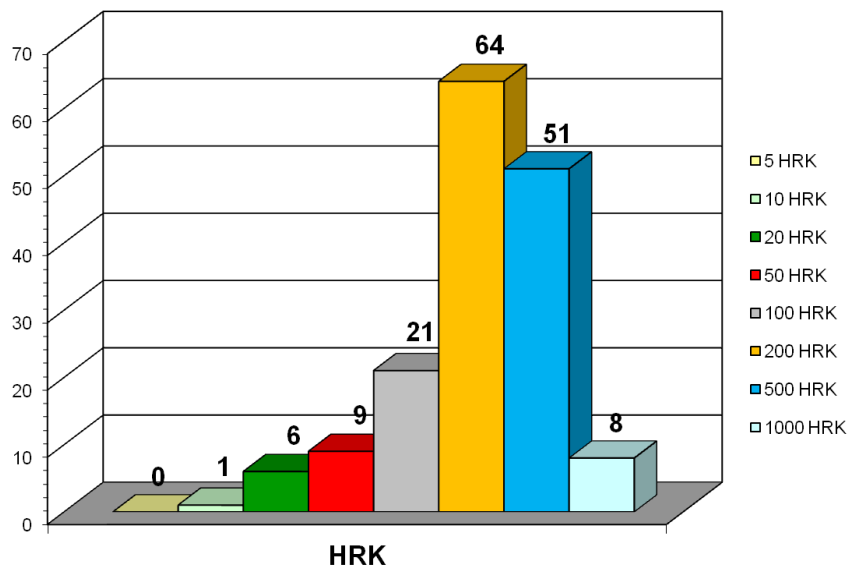
Razdoblje	1. pol. 2010.	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.
Broj krivotvorenih novčanica	186	178	183	261	160	155	355	160

Tablica 1. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica kuna izdvojenih iz optjecaja od 2010. do 2013.

U ukupnom broju registriranih krivotvorenih novčanica od srpnja do prosinca 2013. krivotvorine kuna s ukupno registriranih 160 komada čine udio od 16,7%. Najčešće krivotvoreni apoen domaće valute bila je novčanica od 200 kuna, na koju otpada 64 komada registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 40%, te novčanica od 500 kuna, na koju se odnosi 51 komad registriranih primjeraka krivotvorina kuna ili 31,9% (Grafikon 1. i Grafikon 2.).

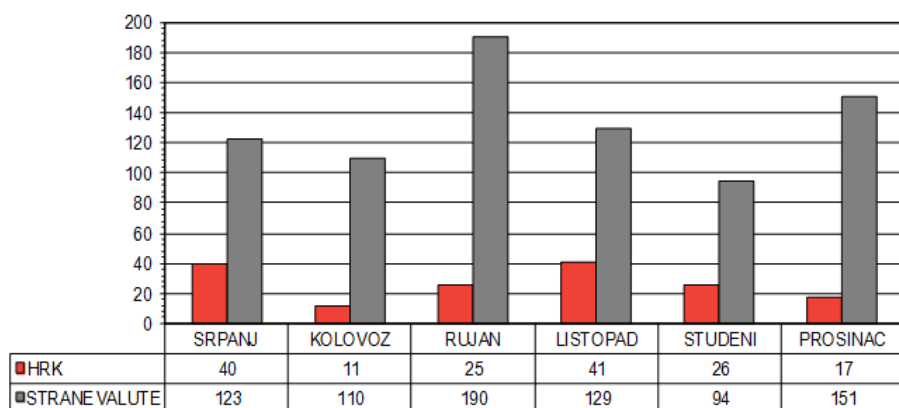

Grafikon 1. Udio pojedinih apoen u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica kuna otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

Grafikon 2. Broj komada krivotvorenih novčanica kuna po apoenima otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

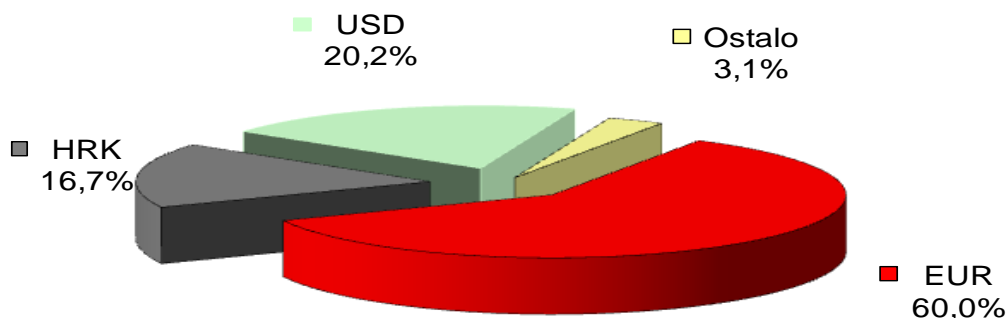
Odnos krivotvorenih novčanica domaće valute i krivotvorenih novčanica stranih valuta koje su izdvojene iz optjecaja u drugoj polovini 2013. godine (Grafikon 3.) na mjesečnoj razini prikazuje kako su strane valute konstantno bile registrirane u znatno većem broju.

Grafikon 3. Krivotvorene novčanice kuna i stranih valuta otkrivene u optjecaju i analizirane mjesečno od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

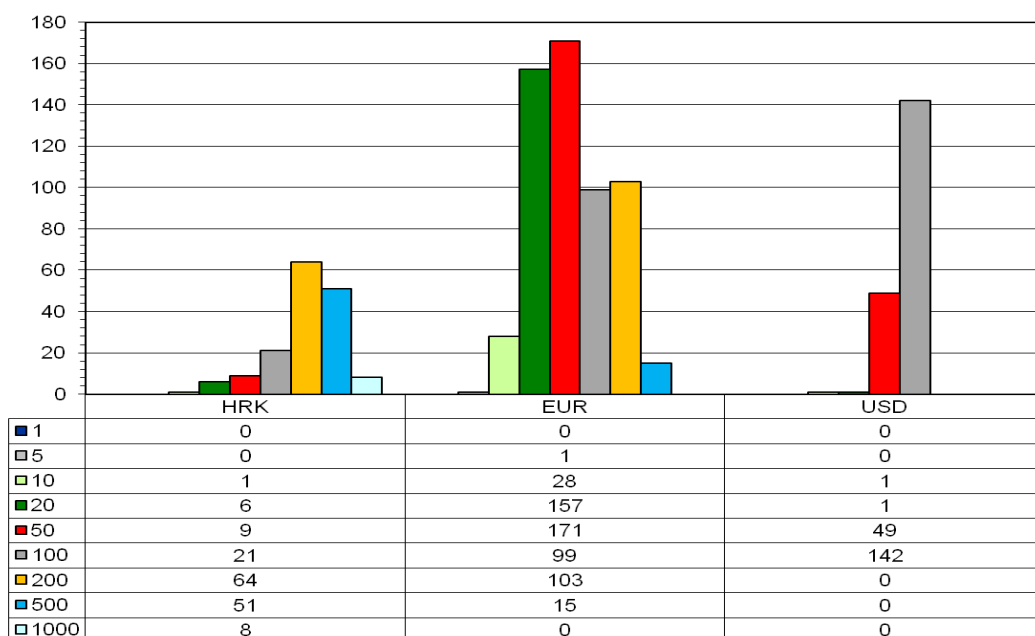
Krivotvorene novčanice stranih valuta

U ukupnoj količini od 957 komada krivotvorenih novčanica izdvojenih iz optjecaja najveći je udio, 60%, krivotvorenih novčanica eura, slijede krivotvorene novčanice američkih dolara, s udjelom od 20,2%, te krivotvorine kuna, s udjelom od 16,7% (Grafikon 4.). Ostalo, s udjelom od 3,1% odnosi se na krivotvorene novčanice konvertibilnih maraka (BAM), funta sterlinga (GBP) i zlota (PLN).

Grafikon 4. Udio krivotvorenih novčanica eura, kuna i američkih dolara u ukupnoj količini krivotvorenih novčanica otkrivenih u optjecaju i analiziranih od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

U Grafikonu 5. prikazana je apoenska struktura krivotvorenih novčanica prema valutama.

Grafikon 5. Krivotvorene novčanice prema valutama i apoenima otkrivene u optjecaju i analizirane od 1. srpnja do 31. prosinca 2013.

Od srpnja do prosinca 2013. registrirana su ukupno 574 komada krivotvorenih novčanica eura, što je povećanje od 3,6% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica eura evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s prvim polugodištem 2013. godine, kada je iz optjecaja izdvojeno 289 komada krivotvorenih novčanica eura, broj registriranih krivotvorenih novčanica eura porastao je za 98,6%.

Polugodišnje kretanje broja krivotvorenih novčanica eura izdvojenih iz optjecaja na području Republike Hrvatske u razdoblju od 2010. do 2013. godine predočeno je u Tablici 2.

Razdoblje	1. pol. 2010.	2. pol. 2010.	1. pol. 2011.	2. pol. 2011.	1. pol. 2012.	2. pol. 2012.	1. pol. 2013.	2. pol. 2013.
Broj krivotvorenih novčanica	282	989	156	508	307	554	289	574

Tablica 2. Polugodišnji podaci o broju krivotvorenih novčanica eura od 2010. do 2013.

U istom razdoblju registrirana su 193 komada krivotvorenih novčanica američkog dolara, odnosno njihov se broj povećao za 227,1% u odnosu na broj krivotvorenih novčanica američkog dolara evidentiranih u istom razdoblju prethodne godine. U usporedbi s prvom polovinom 2013. godine, kada je iz optjecaja izdvojen 31 komad krivotvorenih novčanica američkog dolara, broj registriranih krivotvorenih novčanica američkih dolara porastao je nešto više od pet puta.

Krivotvorine registrirane u drugom polugodištu 2013. godine količinom i kvalitetom izrade nisu izazvale poremećaje u poslovanju s gotovim novcem, ni u specijaliziranim institucijama ni u javnosti, a nisu izazvale ni financijsku štetu većih razmjera.

Rizik od pojave i zaprimanja krivotvorenog novca ne može se isključiti i uvijek se u poslovanju s gotovim novcem mora uzeti u obzir mogućnost prijevare. Vještačenjem krivotvorenih novčanica utvrđeno je da krivotvoritelji često imitiraju pojedina zaštitna obilježja poput zaštitne niti, vodenog znaka, holograma i optički promjenjive boje, pa Hrvatska narodna banka poziva građane na pojačani oprez, a institucije i tvrtke koje posluju s gotovim novcem na primjenu odluka HNB-a o uvjetima obrade i redistribuiranja novčanica.

Krivotvorene je novčanice lako prepoznati, dovoljno je provjeriti nekoliko njihovih obilježja primjenjujući jednostavnu provjeru „OSJETI-POGLEDAJ-TITRAJ-PROVJERI“ opisanu na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka od svibnja 2009. provodi Nacionalni program za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca. Pojedinih o programu i postupak prijave za obuku objavljeni su na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke .

Hrvatska narodna banka tiskala je i besplatno dijeli edukativne brošure o zaštitnim obilježjima novčanica kuna i o postupku provjere autentičnosti novčanica. Narudžba za brošure može se uputiti popunjavanjem obrasca objavljenog na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.